

Kristiina Louhi
TYTTÖ JA NAAKKAPUU

Kuvittaja Kristiina Louhi

Kristiina Louhen (s. 1950) lastenkirjakuvitukset lienevät jokaiselle suomalaislapselle ja -vanhemmalle tuttuja. Omien *Aino-* ja *Tomppa-*kirjasarjojensa ohella Louhi on kuvittanut mm. Hannu Mäkelän, Hannele Huovin, Riitta Jalosen, Leena Laulajaisen ja Kirsi Kunnaksen tekstejä, lukuisia satu- ja runokokoelmia sekä *Salainen maa* -aapiskirjasarjan. *Aino-* ja *Tomppa-*kirjoja on käännetty useille kielille.

Louhen hellyttävät, pelkistetyt lapsihahmot ovat pyöreänenäisiä, punaposkisia ja nappisilmäisiä. Tunnusomaista on lapsen maailman kuvaaminen riemukkaan värikkäänä. Kristiina Louhi on saanut työstään mm. Rudolf Koivu -palkinnon 1987 ja Pro Finlandia -mitalin 2015. Riitta Jalosen kirjoittama ja Kristiina Louhen kuvittama *Tyttö ja naakkapuu* sai Finlandia Junior -palkinnon vuonna 2004.

Tyttö ja naakkapuu -trilogia

Riitta Jalosen kirjoittamaan ja Kristiina Louhen kuvittamaan *Tyttö ja naakkapuu* -trilogiaan kuuluvat kirjat *Tyttö ja naakkapuu* (Tammi 2004), *Minä, äiti ja tunturihärkki* (Tammi 2005) ja *Revontulilumi* (Tammi 2006).

Tyttö ja naakkapuu -trilogian kuvitus on toteutettu kuivapastelliliiduilla. Kristiina Louhi kertoo siirtyneensä pastellimaalauksiin kuvittaessaan Hannele Huovin värisatukokoelmaa vuonna 1988. Louhi ei ollut tyytyväinen ensimmäisiin akvarelliversioihin: ”Ensimmäiset kuvitusyritykseni olivat kankeita ja kalpeita. Ymmärsin olevani uuden edessä. Se tuttu arkinen realismi, jolla tähän asti olin kirjoja kuvittanut, näytti latistavan hienon sadun. Onneksi löysin pastelliliidut! Uusi väline johdatti jo pelkän hehkuvan olemuksensa myötä rohkeampaan värienkäyttöön. Paksun liidun kömpelyys irrotti pikkutarkasta ilmaisusta väljempään ja maalauksellisempaan.”

Kristiina Louhi kertoo olleensa Riitta Jalosen kanssa tiiviisti yhteydessä ennen trilogian kirjojen kuvittamisen aloittamista. Näin kirjojen henkilöt persoonineen ja elämäntilanteineen ovat jo tulleet tutuiksi. Toistensa työhön ja ammatillisiin ratkaisuihin Louhi ja Jalonen eivät ole puuttuneet. Jalosen tekstien kuvittamiseen toi haastetta se, että ne koostuvat

lähinnä ajatuksista ja tunteista, ja tapahtumia on aika vähän. Louhi kertoo pyrkineensä siihen, että kuvat ja teksti puhuisivat samaa kieltä. Louhi kuvailee Riitta Jalosen kanssa syntyneitä teoksia:

”Kirjojen ääni on Riitan, mutta samalla tunnen, että se on myös minun – vähän kuin hengittäisimme samaan tahtiin.”

Teokset

Tyttö ja naakkapuu, 2004

1. Me puhuimme pilvistä.
2. Minä olen enemmän isän näköinen.
3. Meillä on hiljaista, kun tulen koulusta.
4. Olen varma, että puutkin muistavat.
5. Naakat uivat taivaalla. Taivas on niitten meri.

Tyttö ja naakkapuu on matka tytön mieleen. Aikaa kuluu vain hetki, kun tytön äiti on ostamassa matkalippuja rautatieasemalla ja tyttö odottaa häntä ulkona ”naakkapuun” alla.

Tyttö ehtii kuitenkin ajatella, kuvitella ja muistella monenmoista. Lukijalle selviää, että työllä on sisällään suuri suru ja yksinäisyys, koska hänen isänsä on hiljattain kuollut. Tytön pohdinta on totista, muttei mustaa. Lohtua tuovat muistot ja tunne siitä, että isä on yhä lähellä.

Minä, äiti ja tunturihärkki, 2005

6. Hirvi ja vasa ovat kuin minä ja äiti.

7. Jos menisi veteen kellumaan, virta kuljettaisi Norjaan.

8. Äiti on salaisuus.

Trilogian toisessa osassa *Minä, äiti ja tunturihärkki* tyttö ja äiti tekevät automatkan Norjan tuntureille. Ensimmäisessä osassa nimettömänä pysytellyt minäkertojatyttö saa nimen Sari, joka on lyhennetty isän nimestä Sakari.

Norjan matka on äidin yritys löytää yhteys omaan lapsuuteensa, ja Sari tarkkailee ja analysoi sivusta äitiään. ”Äiti on salaisuus, ajattelen ja menen kauemmaksi takaisin, sillä salaisuudet eivät halua, että niitä tuijotetaan.

Revontulilumi, 2006

9. Metsä näytti oudolta maailmalta.
10. Puut pidättivät hengitystä.
11. Sammalpeitto oli kiveä lämmittävä turkki.
12. Kuusi liikkui takana näkymättömänä suojana.

Trilogian päättää *Revontulilumi*, jossa Sari on yksin hiihtoretkellä. Hiljaiseen hiihtelevä Sari ajattelee paljon niin isäänsä kuin äitiäänkin. Yksin oleminen ei ole enää isän kuoleman jättämää yksinäistä tyhjiötä, kuten ensimmäisessä teoksessa, vaan omaa aikaa ja rauhaa.

”Minä olen ainoa ihminen metsässä, Sari mietti ja ajatus tuntui hyvältä. Missään muussa paikassa ei saanut olla ainoana olemassa, ei koulussa, ei kotona, ei kaupungilla.”

Tehtäviä

1. Katso kuvaa 1. Miltä kuvan pilvet näyttävät? Minkä muotoisia pilviä olet itse nähnyt taivaalla?
2. Katso kuvaa 4. Tyttö miettii muistoja. Mikä on sinun suosikki-muistosi?
3. Katso kuvaa 5. Montako naakkaa taivaalla lentää?
4. Katso kuvaa 6. Tyttö katsoo kalliomaalauksia. Piirrä oma kalliomaalaus. Mitä se esittää? Kuka sen on tehnyt ja milloin?
5. Mitä äiti ja tytär syövät? Mitä sinä ottaisit evääksi retkelle joen rannalle?
6. Kuvassa 8 tytön äiti heittää tuulee lennokin. Paperiin on kiinnitetty kasvi, tunturihärkki, jonka äiti on luvannut palauttaa tunturiin. Mitä sinä kiinnittäisit lennokkiin ja lähettäisit tuulen mukaan? Kirjoita oma viesti tai piirrä kuva.
7. Katso kuvaa 10. Millaiselta ympäristö tuntuu hiihtävästä työstä? Mitä ääniä kuuluu ympäriltä?
8. Katso kuvaa 11. Mikä puu kuvassa on? Miksi se lentää ilmassa? Keksi puun tarina.
9. Valitse neljä tunnetta, jotka liittyvät mielestäsi näyttelyn kuviin. Kerro, mikä kuva herättää minkäkin tunteen.

Lastenkirjainstituutti

www.lastenkirjainstituutti.fi

info@lastenkirjainstituutti.fi

p. 050 4632780